

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Domein Verbrugghen

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Domein Verbrugghen

Titel:	Domein Verbrugghen
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Affligem
Deelgemeente:	Hekelgem
Bron:	Schepping: 2013-03-12 Bijwerken: 2018-12-12 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134021
Coördinaten:	Breedte: 4.09572566461 Lengte: 50.9146532261

Primaire tekst

Park in landschappelijke stijl van bijna 6 hectare, aangelegd bij een in 1836-1846 gebouwd landhuis en kapelletje. Het landhuis werd in 1942 gesloopt en vervangen door een jeugdhuis.

In 1836 kocht Eugène De Smet een akkerperceel op de Galgenberg in het gehucht Boechout, op de grens tussen Hekelgem en Erembodegem, en liet er een buitenverblijf bouwen dat hij een tiental jaar later aanzienlijk vergrootte. De Smet (1787-1872) was achtereenvolgens burgemeester van Dikkelvenne, vrederechter, in 1830 lid van het Nationaal Congres voor Aalst, arrondissementscommissaris, katholiek volksvertegenwoordiger en vanaf 1854 ook katoennijveraar. Het landgoed wordt op een ansichtkaart van rond de Eerste Wereldoorlog als 'Kasteel Bouchout' omschreven, maar het is nu vooral bekend als het domein Verbrugghen, naar De Smets schoonzoon, de Aalsterse handelaar Louis Verbrugghen, die het van 1879 tot 1893 bewoonde. Zijn zoon Henri volgde hem op als eigenaar en bewoner en vermaakte het bij zijn dood in 1936 aan de abdij van Affligem. De voormelde ansichtkaart toont een sober, gepleisterd en witgeverfd landhuis met een lage benedenverdieping, een hoge bel-etage met een grote erker die steunt op de vooruitspringende inkompartij, en een lage bovenverdieping onder een afgeknot tentdak. Het gebouw werd op verdiepingsniveau door een glazen galerij verbonden met een tweede bouwblok, dat de dienstruimten herbergde. Het gebouw was duidelijk ontworpen om zijn bewoners zoveel mogelijk van het omgevende landschap te laten genieten, want het dak werd bekroond met een belvédèreplatform, dat door een balustrade werd omgeven. In 1942 werd de villa gesloopt. De abdij liet op dezelfde plek en gedeeltelijk ook op dezelfde funderingen een jeugdhuis optrekken, dat later ettelijke keren werd verbouwd. Een eigenaardig, losstaand, zeshoekig torentje met een leien tentdak en een geprofileerd kordon van gesinterde baksteen, momenteel een kapelletje of heiligenhuisje, is het enige gebouw dat aan de 19de eeuw herinnert.

Alleen de stafkaart van 1930 laat vermoeden dat de villa omgeven werd door een landschappelijk park, een lusthof van oorspronkelijk 1 hectare 13 are, later met 30 are uitgebreid. Het westelijke gedeelte werd genivelleerd om sportvelden aan te leggen, maar fragmenten van door groene of bruine beuken (*Fagus sylvatica*, *F.s.* 'Atropunicea') afgeboorde laantjes beantwoorden nog min of meer aan het op de kaart afgebeelde wegenpatroon. Het domein ligt op een kleiige heuveltop. In het brongebied aan de zuidrand, tegen de Romeinse Weg aan en aan de voet van de helling, werd door De Smet of zijn opvolger een dubbele vijver aangelegd – een kleine waterpartij die in een lager gelegen grote waterpartij overloopt. Van de sierbeplantingen rond de vijvers resteren enkele grote rododendronmassieven (*Rhododendron ponticum*). De oudste bomen – diverse tamme kastanjes (*Castanea sativa*) en bruine beuken (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') met stamomtrekken tot bijna 4 m – behoren tot de oorspronkelijke beplanting. De laatste van deze beuken, met een stamomtrek van 399 cm, is enkele jaren geleden gestorven, maar staat er nog steeds. Nog andere sierbomen staan verspreid over het terrein, onder meer mammoetboom

(*Sequoiadendron giganteum*), reuzenlebensboom (*Thuja plicata*), een 'clump' Oostenrijkse dennen (*Pinus nigra* subsp. *nigra*)..., vermoedelijk aangeplant aan het einde van de 19de eeuw. Aan de noordrand van het domein vormen negen bruine beuken een halfcirkelvormig prieel met als 'dak' een treures (*Fraxinus excelsior* 'Pendula'). De opening bevindt zich aan de noordoostelijke zijde, zodat vanuit het prieel, over de Brusselbaan (ooit zonder lintbebouwing) heen, de vallei van de Meersbeek en in de verte de abdij van Affligem kan worden bewonderd.

Auteur: Deneef, Roger

Auteur: Wijnant, Jo

Datum: 2011

Titel Text: Park bij het landhuis Verbrugghen

Grafische documenten

De grote vijver aan de zuidrand van het domein Verbrugghen (Deneef, Roger, 04-10-2007, ©Vlaamse Gemeenschap)

19de eeuwse torentje, domein Verbrugghen (Deneef, Roger, 04-10-2007, ©Vlaamse Gemeenschap)

Beukenprieel, domein Verbrugghen (Deneef, Roger, 04-10-2007, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, oudste kadastrale leggers 212 Hekelgem, art. 164 nr. 2 en art. 514 nrs. 3 en 10 en 212A Hekelgem, art. 514 nr. 19.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschetsen Hekelgem 1836 nr. 58, 1850 nr. 81 en 1951 nr. 71.

SCHRANS G., *Vrijmetselaars in Gent in de XVIII-de eeuw*, Gent, Liberaal Archief, 1997, p. 529.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121391>

Beknopte karakterisering

Datering: tweede kwart 19de eeuw

Typologie: kapellen (klein erfgoed), private parken, vijvers